

Det, jeg så håber på, er, at det her ikke er en enlig svale, for den giver ingen sommer.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg bliver bare nødt at gentage: Grundlaget for ministerens svar er forkert. Grundlaget er forkert. Vi tager de sager op, vi føler er nødvendige. Når vi ser, der er et problem, så prøver vi at gebærde os i forhold til det.

Det, vi normalt tager os af, det er altså lønmodtagere med en årsindkomst, der ligger noget lavere end den persongruppe, vi her taler om, 200.000-300.000 kr., og når skatteministeren er ude efter den gruppe og vil forstærke beskattningen af den gruppe, jamen så vil vi råbe vagt i gevær, og det vil vi også fortsat.

Og når det drejer sig om, at skatteministeren laver regler for generelt at få flere penge ind i de offentlige kasser og ikke vil bruge de penge, der kommer ind i forøget beskattning til at lukke ud andre steder, hvor det kan være rimeligt at lukke dem ud, jamen så er vi også normalt modstandere af det. Og det er sådan nogle sammenhænge, ministeren bliver nødt til at tage med ind i sine overvejelser, når han på en så forenklet vis forsøger at fremstille Dansk Folkepartis politik.

Skatteministeren (Ole Stavad):

Jamen jeg forstår godt, hr. Thulesen Dahl har brug for mange ord for at bortforklare, hvordan man plejer at opføre sig i Dansk Folkeparti.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 25:

Forespørgsel til kirkeministeren [om den danske kirkepolitik].

Af Poul Nødgaard (DF) m.fl.
(Forespørgslen anmeldt 18/11 99).

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 26:

Forespørgsel til udenrigsministeren [om, hvordan Danmark kan bidrage til, at Ruslands krig i Tjetjenien standses].

Af Søren Søndergaard (EL) og Keld Albrechtsen (EL).

(Forespørgslen anmeldt 18/11 99).

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 86: Forslag til lov om retshjælp til indgivelse og førelse af klagesager for internationale klageorganer i henhold til menneskerettighedskonventioner.

Af justitsministeren (Frank Jensen).
(Fremsat 3/11 99).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Sandy Brinck (S):

Justitsministeren fremsætter med L 86 forslag om, at staten skal yde økonomisk bistand i forbindelse med indgivelse og førelse af klagesager ved internationale klageorganer.

I Socialdemokratiet mener vi, det er overordentlig vigtigt, at adgangen til at føre retssager ved internationale institutioner ikke afhænger af den enkeltes økonomi, og vi kan derfor støtte forslaget. Retshjælp er jo et almindeligt princip i national henseende, som vi mener bør følge udviklingen af egentlige retssagsbehandlinger i internationale fora.

Med sådanne ordninger er der jo altid et spørgsmål om afgrænsninger, og i Socialdemokratiet synes vi, justitsministeren har fundet den rette skillelinje, da retshjælpen kun kan ydes til sager i internationale institutioner, hvor der føres egentlig retssagsbehandling, og hvor klagerne som udgangspunkt er individuelle. Det er jo her, behovet er – de steder, hvor rets-

sagerne kræver personlig repræsentation, og hvor klageren ikke har en stor organisation og dermed en stor økonomi bag sig.

Når man laver internationale konventioner, der omhandler det enkelte menneskes basale rettigheder over for staten, er det jo hensigtsmæssigt, at der er nogle klagekontrolorganer, og som følge heraf synes vi i Socialdemokratiet, at det er naturligt, man også sørger for, at den retfærdighed ikke afhænger af økonomiske vilkår.

Socialdemokratiet kan derfor støtte det fremsatte forslag.

Karen Rønede (V):

Justitsministerens lovforslag om retshjælp til indgivelse og førelse af klagesager for de organer, hvis menneskerettighedskonventioner, Danmark har tiltrådt, er Venstre meget positivt over for.

Vi kan støtte de opstillede kriterier for opnåelse af denne retshjælp, herunder at den som hovedregel først kan tildeles, når klageorganet anmoder om den danske regerings retlige bemærkninger, så det sikres, at der ikke gives retshjælp til de klager, som klageorganerne selv betegner som åbenbart grundløse.

Forslaget vil være med til at styrke borgernes retssikkerhed over for staten, og det mener vi i sig selv er positivt. Derudover er forslaget med til at styrke vort demokrati, for en stat, der kan holde til at blive kritiseret, retsforfulgt og endda tabe en sag, er en stat, hvor der tages hensyn til den enkelte borger. Derfor er Venstre særdeles positivt over for forslaget.

Helge Adam Møller (KF):

Nu har Socialdemokratiets ordfører jo gennemgået hovedideen med lovforslaget, og gennemgangen var god og korrekt, så det skal jeg afholde mig fra og bare sige, at Det Konservative Folkeparti kan støtte lovforslaget.

Vi synes, det er godt og hensigtsmæssigt, og vi synes også, den balance, man har lavet vedrørende hvilke klagere, der kan få økonomisk støtte eller dækning af deres udgifter, er rimelig. Vi kan konstatere, at der er rigtig mange, der klager, specielt vedrørende Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, men der er jo meget få af de klager, der virkelig er kød på, og derfor synes vi, det er en rigtig sontring, når man siger, at når den danske regering bliver bedt om at komme med sine retlige bemærkninger, er det, fordi der er substans i sagen, og

så er det rimeligt, at klageren også får en økonomisk dækning af sine udgifter.

Vi kan tilsige støtte og en hurtig udvalgsbehandling.

Anne Bastrup (SF):

Det er en åben dør, ministeren banker ind, og jeg skal ikke gå i detaljer med lovforslaget, men SF støtter det naturligtvis.

Peter Skaarup (DF):

Jeg kan sige, at Dansk Folkeparti også er positivt indstillet over for forslaget. Vi mener i høj grad, der er brug for, at hvis man har en sag, man gerne vil gå til f.eks. Menneskerettighedsdomstolen med, skal det være muligt at få en forbedret retshjælp.

Vi vil dog pege på, at vi godt kunne foreslå – og det vil vi arbejde lidt med under udvalgsbehandling – at der i sådanne tilfælde kunne laves en form for depositumordning, så man afleverer et beløb på i hvert fald ca. 2.000-3.000 kr., hvis man vil rejse en sådan sag, for der kan altså godt komme nogle ekstraordinært store udgifter, hvis der er rigtig mange, der vil rejse sådanne sager. Men vi skal også være opmærksomme på, at der har været sager ved Menneskerettighedsdomstolen, der har været virkelig vigtige, også for det retssystem, som vi kender i Danmark, eksempelvis blødersagen, som var meget afgørende. Det er også bevist, at Danmark faktisk har været utrolig langsom i behandlingen af forskellige retssager, og det betyder, at vi skal sørge for, at der også gives en retshjælp til de personer, der måtte rejse sådanne sager ved f.eks. Menneskerettighedsdomstolen.

Der er altså positive signaler fra os, men vi kunne måske godt ønske os, at man så lidt på en depositumordning, hvor man kan sikre sig imod, at der måske bliver rejst utrolig mange sager i denne forbindelse.

Keld Albrechtsen (EL):

Undskyld, hr. formand, det gik lidt hurtigt.

Hr. Søren Søndergaard er desværre forhindret i at være her lige nu, men på hans vegne skal jeg sige, at vi støtter naturligvis det forslag, ministeren her har fremsat. Det siger sig selv, at når Danmark har tiltrådt konventionerne, og der er indbygget mulighed for, at borgerne kan klage over reglerne og overtrædelse af reglerne, skal der selvfølgelig også være en klageadgang.

Men vores støtte betyder ikke, at alle problemer efter vores opfattelse er fuldstændig løst med dette forslag. Vi ved fra høringssvarene, at flere af høringsparterne har stillet det spørgsmål, hvorfor Østersørådet ikke er omfattet af lovforslaget, og det vil jeg da også gerne spørge ministeren om. Man kan i hvert fald se af bemærkningerne, at ministeren ikke har ønsket at tage Østersørådet med, men man kan i de samme bemærkninger også læse, at ministeren er åben over for, at der måske senere kan ske en udvidelse af lovens område. Det tidspunkt burde man måske nok fremrykke.

Til afslutning vil jeg godt henlede ministerens opmærksomhed på, om det ikke var en god idé at fremtidssikre loven, så den også tager højde for, hvad Nævnet for Etnisk Ligestilling har gjort opmærksom på i sit høringssvar, nemlig at det vil være klogt, at det fastslås i bemærkningerne, at hvis der kommer en klageadgangsmulighed i FN-konventionen om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder, burde denne konvention også være omfattet af loven.

Hr. Søren Søndergaard har tidligere gennem et § 20-spørgsmål spurgt ministeren om inkorporering af bl.a. denne FN-konvention i dansk lov. Dengang fik hr. Søndergaard det svar, at ministeren var i gang med at undersøge sagen, og da hr. Søndergaard ikke siden har hørt andet, må man jo gå ud fra, at det fortsat er tilfældet. Måske var det en god idé, at man tænkte langsigtet i forbindelse med lovforslaget, især når vi nu ved, at ministeriets mange dygtige jurister i forvejen går og tænker mange dybe tanker. Jeg håber, at disse overvejelser fra Enhedslistens side kan indgå i sagens behandling, og kan de forbedre udformningen, ville vi være glade for det.

Vi støtter lovforslaget.

Elisabeth Arnold (RV):

Det er et godt lovforslag, justitsministeren har fremsat her, og det er også et vigtigt lovforslag.

Der bliver flere og flere områder på Menneskerettighedskommissionens område, hvor der bliver individuel klageadgang, altså hvor den enkelte borger kan indklage sin stat, sit fædreland for at krænge de rettigheder, som skulle være beskyttet i henhold til den konvention, det pågældende land har tiltrådt. Det er vigtigt, at det bliver muligt for alle landes borgere at klage over de rettighedskrænkelser, de kan blive udsat for i deres land, og det er også vigtigt, at det

i praksis bliver økonomisk muligt for dem at gennemføre en sådan klage.

Det er et vigtigt skridt, Danmark tager her, og vi bringer os hermed på linje med af de allerførreste lande i verden på det område. Ikke alle nordiske lande har lavet tilsvarende ordninger, men Norge har i hvert fald, og jeg er meget glad og tilfreds med, at Danmark her lægger sig i front i denne sag.

Der er ganske mange betingelser, der skal være opfyldt, før man kan få støtte til en sådan klage. Man skal naturligvis være en enkeltperson og være borger i et af de lande, der har tiltrådt konventionen, man må ikke være anonym, og klagen skal være indgivet senest 6 måneder efter, at den endelige nationale afgørelse er truffet. Det er naturligvis også vigtigt, at alle nationale retsmuligheder er udtømt. Jeg ved personlig fra Menneskerettighedsdomstolen i Strasbourg, at en mængde af de klager, den modtager, er klager fra personer, som endnu ikke har udtømt de nationale klagemuligheder, og disse klager vil selvfølgelig blive afvist af Domstolen og blive sendt tilbage til den pågældende person med besked om at udnytte de nationale klagemuligheder optimalt, inden man går til Den Internationale Domstol.

I hvert fald for Menneskerettighedsdomstolen i Straßburgs vedkommende må man sige, at der er tale om en ganske solid succes og også et meget vigtigt instrument til at udbrede kendskabet til menneskerettighederne og konventionens rækkevidde og muligheden for, at enkeltpersoner kan få deres ret og på den måde påvirke de enkelte landes lovgivning. Det er ikke frygtelig mange gange, Danmark er blevet dømt ved Menneskerettighedsdomstolen i Strasbourg, men hver gang har det naturligvis betydet, at vi har måttet tilpasse vores lovgivning efter de henvisninger eller de konklusioner, Domstolen i Strasbourg har draget. Det er altså meget, meget vigtige instrumenter – ikke blot Strasbourgdomstolen, men også de andre kommissioner eller udvalg, man kan klage til vedrørende individuelle rettigheder.

Jeg er også glad for, at i hvert fald noget af den fremtidssikring, som Enhedslisten efterlyste, er taget med i lovforslaget, nemlig at når Danmark tiltræder den frivillige protokol i Konventionen imod Kvindediskrimination, hvor der også vil blive givet individuel klageadgang, kan denne lov også komme på tale.

Jeg synes, forslaget er fremtidsrettet, og jeg synes, det er meget godt dækkende, som det

foreligger her, så Det Radikale Venstre kan tilslutte sig og tilsiger en grundig udvalgsbehandling.

Jann Sjørnsen (KRF):

Jeg kan sige, at Kristeligt Folkeparti også støtter det fremsatte lovforslag fra regeringens side. Vi synes, det er udmærket, at borgerne nu får mulighed for at få hjælp til at klage til de internationale klageorganisationers domstole, og derfor vil jeg sige til regeringen på Kristeligt Folkepartis vegne, at vi tilsiger forslaget en positiv udvalgsbehandling.

En enkelt ting i lovforslaget synes jeg er væsentligt at bemærke, og det er, at regeringen har sikret en vis afgrænsning af muligheden for klageadgang og støtte hertil. Man siger, at det er i de tilfælde, hvor Danmark er blevet bedt om at komme med en udtalelse i sagen, man ubetinget får ret til hjælp til sin klage, og det synes vi sådan set som udgangspunkt er en fornuftig afgrænsning, idet der jo også er mulighed for at give dispensation i så henseende. Så vi tilslutter os forslaget fra regeringen.

Tom Behnke (FRI):

Frihed 2000 støtter lovforslaget.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Tak til ordførerne for partierne for en usædvanlig positiv modtagelse fra alle partiers side af dette lille, men dog meget vigtige og principielle lovforslag, som regeringen har fremsat for at sikre hjemmel til, at vi fra den danske stats side kan yde retshjælp til borgere, der har indgivet klagesager for internationale klageorganer i henhold til menneskerettighedskonventioner.

Der var et enkelt spørgsmål fra Enhedslistens ordfører her i dag om, hvorfor Østersøkommissæren ikke var omfattet af muligheden for at yde retshjælp til klagesager, der forelægges for Østersøkommissæren, som han i daglig tale kaldes, og det har vi redegjort for i bemærkningerne til lovforslaget. Det skyldes det enkle forhold, at der her ikke er tale om en egentlig pligt til at sagsbehandle klager indgivet af enkeltpersoner eller organisationer, men at det er noget, der er åbnet for at kommissæren kan gøre, hvis kommissæren selv ønsker det.

Der er altså ikke nogen afklarede processuelle forhold med hensyn til den adgang, der er åbnet for hos Østersøkommissæren, så vi har valgt, at lovforslaget ikke omfatter Østersøkommissæren i denne omgang. Men det kan jo

være, at forholdene omkring Østersøkommissærens funktion på det område her kan udvikle sig, og så er vi naturligvis indstillet på at tage det op til fornyet overvejelse.

Jeg er glad for den brede tilkendegivelse, der kom fra partierne om, at den afgrænsning, regeringen her har lavet, er den rigtige, og det lover for en hurtig og nem gang gennem udvalget her i Folketinget, sådan at vi kan få bragt en hjemmel ind i dansk lovgivning, der gør det muligt at give retshjælp til borgere, der indgiver en klage til internationale klageorganer, hvor klageorganet udbeder sig den danske regerings retlige vurderinger af klagegrundlaget.

Så endnu en gang tak til ordførerne for den positive modtagelse.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 49: Forslag til lov om ændring af dyreværnsloven. (Forbud mod slagtning og aflivning af dyr uden forudgående bedøvelse).

Af Kristen Touborg (SF) m.fl.
(Fremsat 26/10 99).

Sammen med denne sag foretoges:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 82: Forslag til lov om ændring af dyreværnsloven. (Forbud mod slagtning og aflivning af dyr uden forudgående bedøvelse).

Af Peter Skaarup (DF) m.fl.
(Fremsat 3/11 99).

7) Første behandling af lovforslag nr. L 83: Forslag til lov om ændring af dyreværnsloven. (Forbud mod slagtning og aflivning af dyr uden forudgående bedøvelse).

Af Tom Behnke (FRI) m.fl.
(Fremsat 3/11 99).